

Ditt hus på Videdal

Råd, tips och anvisningar

Denna publikation utarbetades på sin tid av styrelsen i Videdals villaägareförening och var riktad till medlemmarna för att de skulle få hjälp med att på ett riktigt sätt sköta sina hus. När nu publikationen publiceras på denna sajt, så har viss information tagits bort, samtidigt som den har omarbetats layoutmässigt.

Yttertaken

Papp och tegel

Taken på Videdalshuset består av underhållsfri takpapp. Denna papp är lagd med en garanti av 15 år. Garantin på pappen gäller för material-ets goda bestånd och läggningens fackmässiga utförande. En del reservationer finns förstås, bl.a. reserverar man sig för eventuella förändringar i underlaget, dvs. trätaket, o.d. Om ett läckage uppstår, måste en fackman anlitas. Våra papptak har lagts av Malmö Tak- och Isoleringsfirma och av Sydsvenska Takpappfabriken i Karlshamn.

Plåt

Alla plåtarbeten har utförts av galvaniserad plåt som sedan målats. Ventilationsskorstenarna har målats med rostskyddsfärg. Plåten längs takkanten är målad med oljefärg typ Beckers listfärg eller Nordsjös Trim Fasad. Samma färg har använts till hängrännor och stuprör. Invändigt kan hängrännorna målas med rostskyddsfärg. Även mönja kan användas, men då måste mönjningen täckas av ett annat färgskikt för att hålla. Vid ommålning av utvändiga plåtytor har det stor betydelse för målningens varaktighet att ytorna är rena från rost samt torra då färgen anbringas. Skulle något rostigt parti finnas, bör man stryka detta med en rostskyddsgrundfärg före ommålningen.

Rensa hängrännorna varje år, gärna på hösten sedan träd och buskar fällt sina löv. Då hindras inte avrinningen och rännorna håller längre. Plåtarbetena har till största delen utförts av Rosengrens Plåtslageri.

Fasaderna

Tegelfasader

En tegelfasad kräver ett minimum av underhåll. Fasadteglet är frostbeständigt och tillverkat av Kaniks Tegelbruk. Fogningen har utförts i samband med murningen och är därför homogen och okänslig för väder och vind. En eventuell lagning med fogbruk skall göras med ett kalk-cementbruk.

Putsade fasader

De putsade fasaderna har med undantag av sista etappen behandlats med ett material som heter Peducem. Det tillverkas av Produktia AB i Stockholm. Öster om Videdalsvägen har fasaderna behandlats med färg Nordsjös På Mur. Hur dessa fasader i framtiden skall underhållas vågar vi för närvarande inte uttala oss om. Vissa undersökningar bedrivs för att få fram lämpliga behandlingar på väggtypen av detta slag.

Garage, vissa fasadpartier och gavelspetsar är brädbeklädda. Brädorna har levererats av Malmö Träförälsjning. De har målningsbehandlats på två olika sätt inom området. Dels har de målats med en laserande färg av fabrikat Exponyl dels med en täckande plastfärg. Exponylen är egentligen ett slags träimpregneringsmedel. Därför fordras årligen en ny behandling av fasaderna om de icke skall se alltför urtvättade ut. En upprepad behandling bör göras med Exponyl klarlack, d.v.s. färglös Exponyl, annars blir fasaden allt mörkare efter varje behandling. Andra fabrikat än Exponyl kan givetvis också användas. Den täckande plastfärgen som använts på brädbeklädnaden har varit av typ "På Trä" från Nordsjös.

När man målar om brädbeklädnaden, skall man först se till att rengöra den från smuts, damm, sot o.d. Lös kåda skrapas bort och knasthål kan ilagas med plastiskt trä. I övrigt får man följa de anvisningar som finns på målarburkarna.

Fönstersnickerier

Fönster och terrassdörrar består av hyvlad furu som utvändigt behandlats med oljefärg. När färgen spricker och flagar av, är det dags att måla om. De fönster och dörrar som sitter i fasader åt söder och väster är mest utsatta för väder och vind och blir först i behov av ommålning. När man målar om utvändigt gäller det att först skrapa bort all lös färg. Det gör man lättare med hjälp av handskrapa och sandpapper. Är ytorna smutsiga eller blanka och hårda bör de dessutom tvättas med sodalösning. Alla till träytan renskrapade partier grundas först med förtunnad oljefärg. Eventuella sprickor fylls med något elastiskt fyllnadsmedel. Att spackla utvändiga ytor är olämpligt. Färdigmålningen kan sedan utföras med en oljefärg typ Rubol, Beckers Expo-listfärg eller liknande.

Ytterdörrar

Ytterdörrarna är teakfanerade. De är från början behandlade med teakolja för utvändigt bruk. Alla ytterdörrar är känsliga för luftfuktighet och temperaturväxlingar. Man måste därför se till att de ständigt har en god ytbehandling. Ytterdörrar i fasader åt solsidan är speciellt utsatta. Lämpligt är det att behandla dem ett par gånger om året, t.ex. vår och höst. I handeln finns bra teakoljor, t. ex. Beckers uteteak. Den kan även användas på den yttre dörrens insida. Före behandlingen skall ytan rengöras från damm, smuts o.d. Sedan kan teakoljan strykas på med pensel eller trasa. Överskott på olja torkas av med en trasa, trassel e. d. Teakolja för utvändigt bruk torkas relativt långsamt. Tänk på att en trasa indränkt i olja under vissa omständigheter kan självantändas.

Innerdörrar

Innerdörrarna är fanerade med gaboon och är ytbehandlade på fabrik. Dörrarna skall icke underhållas med någon speciell lack, fernissa e. d. I affärerna finns emellertid vissa renoveringsmedel, som kan användas om man vill friska upp ytan. Ett sådant medel är "Garbinol". Det både rengör, bonar och t.o.m. dämpar repor och märken.

Det är ganska vanligt att dörrarna efter en tid griper i karmen. Oftast

griper dörren i underkanten. Då kan man själv lätt justera dörren genom att anbringa en bricka på gångjärnssprinten. Sådana brickor finns att köpa i järnhandeln. En dörr som "skallrar" är också lätt att justera. Låsblecket i karmen är försett med en "tunga" som man med hjälp av en skruvmejsel lätt kan ändra läget på, så att dörren sluter tätare i karmfalsen.

Golven

- Parkett** Parkettgolvet i vardagsrummet har en plastbehandlad yta. Plastbehandlingen består av en bättringsbar plastlack. Ett sådant golv skall endast dammsugas och någon gång, om man tycker det är behövt, torkas av med en väl urvriden skurduk. När golvets lackyta blivit nersliten måste det slipas och omlackeras. Parkettgolvet kan slipas max. 4-5 gånger, varför man bör vänta med detta så länge som möjligt och i stället sköta det väl. Tänk på att stilletklackar, trasiga möbelben o.d. kan åstadkomma djupa märken, så att golvet måste slipas hårdare än nödvändigt vid en framtida renovering. Golven har lagts av olika golvfirmor, bl.a. av Skandinaviska Byggcity och Limhamns Golv.
- Linoleum** Linoleummattorna är genomtryckta och som nya bonade på fabrik. Mattorna kan rengöras med skurduk som doppats i vatten eller svagt rengöringsmedel och sedan kramats ur. Använd icke soda, såpa eller liknande. Så småningom måste man vaxa ytan och då kan man använda antingen vatten- eller oljevax. Plastfiltmattor har inlagts i husen som uppförts i sista byggetappen. Dessa mattor är mycket lättsköta och behöver endast rengöras med skurduk doppad i vatten.
- Plastplattor** Plastplattor har inlagts i vissa utrymmen, framförallt i kök och kapprum. Plattorna bör endast rengöras med vatten och något svagt rengöringsmedel. Torka väl efter rengöringen, annars kan klistret under plattorna ta skada.
- Golv i badrum** I badrum och toaletter finns antingen sintrade plattor eller helsvetsad plastmatta. Den senare bör behandlas på samma sätt som ovan sagts beträffande golvmaterial av plast. Skulle en svetsad skarv lossna måste man snarast kontakta en golvfirma - Skånska Plattsättningsbolaget har lagt de flesta golven av denna typ på Videdal - och få golvet lagat. Denna golvbeläggning fungerar även som vattenisolering.
- De sintrade plattorna är oömma och tål att rengöras med nästan vilket rengöringsmedel som helst. Det finns emellertid annat i ett badrum som kan ta skada om man t.ex. använder en skarp syra. Använd aldrig saltsyra e. d. för rengöring.
- Golv i tvättstuga** Tvättstugegolven i vissa hustyper har fått en enkel behandling med betongfärg. Det finns en mängd olika betongfärger i marknaden. En slitstark och oöm yta ger bl.a. Gusko betongfärg som säljs av Färgmaterial. Vissa betongfärger, t. ex. Epoxi, skall tillsättas s. k. hårdare. Dessa färger ger ett ännu slitstarkare golv men är i gengäld svårare att handskas med vid utstrykningen.

Invändig målning

Badrum-wc	Taket är behandlat med oljefärg typ "Nondropp". Även skugglisten har fått samma behandling. Väggarna är målade med alkydfärg typ "TEAM 40".
Kök	Väggar och tak har fått samma målningsbehandling som i badrum och wc. Karmar och dörrfoder (gäller hela huset) samt köksinredningen har målats med s. k. bygglackfärg typ "Toppvitt".
Rummen	Alla innertak har målats med matt oljefärg typ "Nondropp". Radiatorerna har målats med en alkydfärg. Fönster och terrassdörrar är invändigt behandlade med lackfärg typ "Toppvitt". Mellan fönsterbågarna kan man måla. om med antingen den invändiga eller den utvändiga färgen. Den invändiga ger kanske en vackrare yta medan den utvändiga blir hållbarare. Garderobskåpen har målats med samma typ av färg som köksinredningen.
Tvättstuga	Väggar har målats med alkydfärg, tak med plastfärg och golv med betongfärg.
Hur man målar	<p>Vid ommålning av takytorna skall man först tvätta rent med en svag sodalösning och därefter skölja noggrant med rent vatten. Sprickor och hål skrapas upp och fylls ut med spackelfärg eventuellt med tillsats av gips. Sedan lagningarna slipats av, kan färdigmålningen ske. Använd målningsrulle och stryk takytorna två gånger.</p> <p>Vid ommålning av väggytor förfar man på liknande sätt. Alla sprickor skrapas upp så att allt löst kommer bort. Sedan i lagas sprickorna med t. ex. sandspackelfärg. Är sprickorna djupa får man fylla ut i flera omgångar. Snickerier, dvs skåp, fönster, dörrkarmar och foder, klarar man i regel med en strykning vid ommålningen. Vissa underbehandlingar måste förstås göras. Den första behandlingen skall alltid utgöras av en tvättning. Tvättningen bör ske med en tioprocentig kristallsodalösning. Då får man en yta som ger bra fäste för den nya färgen. Syntetiska tvättmedel kan ej användas. Lösa färgskikt skrapas bort och sprickor skrapas upp. På de ställen där träytan blottats, strykes med mager oljefärg eller en speciell grundfärg. Hål och sprickor fylls ut med spackelfärg. Ojämnheter slipas bort med sandpapper. Sedan kan färdigstrykningen utföras. Tänker man byta kulör på t. ex. luckor tvingas man i regel att utföra den slutliga målningen i två omgångar. Samma är förhållandet om färgen är hårt nedsliten.</p>

Tapetsering

Förarbete	Innan en omtapetsering påbörjas måste alla löst sittande delar av den gamla tapeten skrapas bort. Detta får man göra speciellt noggrant vid socklar, foder och i hörn. De gamla tapetskarvarna slipas jämna med ett sandpapper. Eventuella kanter spacklas ut med sandspackelfärg eller annat oljefritt material. Väggarna slipas av så att ojämnheter försvinner. Man kan stryka väggarna med en svag limlösning, allra helst vid foder och sockelkanter, då får man bättre fäste för de nya tapeterna.
-----------	--

Uppsättning

Bra klister finns att köpa i färghandeln. De är lätta att tillreda och använda. Alla tapetvåder rivs minst 10 cm längre än vägghöjden. Men kontrollera först ifall tapeten Ni valt fordrar mönsterpassning vid uppsättningen. Den klistrade våden viks lämpligen från båda kortsidorna mot mitten. Sidokanterna skärs bort utom några millimeter på den sida som skall täckas av nästa våd. Första tapetvåden bör uppsättas vid ett fönster, därefter fortsätter Ni med de följande tills Ni kommer till ett hörn i den motsatta delen av rummet. Sedan börjar man uppsättningen vid andra sidan av fönstret fram till vägghörnet där man tidigare slutat. På det sättet får man mindre synliga tapetskarvar. I hörn delas tapetvåden så att man får en överliggande skarv på ca en cm. Glöm inte att kontrollera att tapeten hänger lodrätt. Vid uppsättningen är det viktigt att tapeten först legat någon minut och dragit åt sig fuktighet innan den sättes upp på väggen. Tapeten slätas väl ut vid uppsättningen. Tapetvåden tryckes först till på mitten med en tapetborste, som man sedan för ut mot vådens kanter. Får man klister på sockel- eller foderkanter måste det torkas bort innan det torkar. Lock till strömbrytare och vägguttag måste man oftast skruva av vid tapetseringen. Bryt då strömmen! Risk för elektriska stötar kan uppstå genom den fuktiga tapeten. Renskarving av tapeterna vid socklar och dörrfoder utföres lättast med en s. k. sockelkniv (en hållare med rakblad).

Elarbeten

Elarbetet har utförts av Malmö Byggnadsgilles elavdelning.

Då det gäller arbeten med elektrisk materiel är det endast enkla saker man får göra själv, t. ex. byte av lamphållare, strömbrytare och stickproppar. Men även så enkla arbeten kräver att man känner till elsystemets funktion. För att göra ingrepp i det elektriska spänningsnätet erfordras en speciell behörighet som meddelas av Kungl. Kommerskollegium.

Var försiktig med elektriciteten! Använd alltid S-märkt material. Förnya gamla sladdar, stickproppar och sådant i tid!

Glasning

Glasarbetet i våra hus har utförts av Bröderna Enelunds och Johan Perssons Glasmästeri. Att byta ett söndrigt glas är ett ganska besvärligt arbete. Att skära till ett glas kräver både speciella verktyg och god vana. Säkrast är det att låta en fackman byta glaset. Vill man ändå själv sätta i glaset kan man köpa ett tillskuret glas. Då gäller det att lämna rätta mått till glasmästaren. Man tar då s. k. stumma falsmått som är måttet mellan träets kanter. Glasmästaren skär sedan automatiskt till glaset något mindre. Innan glaset sätts in läggs s. k. tryckkitt i fönsterbågens fals. Kitt, vanligen linoljekitt, finns att köpa i handeln. Sedan glaset placerats rätt och eventuellt "klotsats", stiftas det och till sist utföres falskittningen.

I samband med ommålning av fönster är det lämpligt att se över kittningen också. Löst sittande kitt petas bort med en kittkniv. Därefter grundar man med en blandning av linolja och terpentin (förhållande 3:1). Detta utgör en god bindgrund för det nya kittet, som skall ha en smidig och formbar konsistens. Rätt konsistens har kittet om man kan hålla det i handflatan utan att det kladdar ut mellan fingrarna.

Värmeanläggning – VVS

Värmeanläggningen Värmeanläggningen och vatten - avlopp inom Videdalsområdet har utförts av Svesab - Svenska Värme och Sanitets AB. Elarbetet i samband med värmeanläggningen har utförts av Malmö Byggnadsgilles el-avdelning. I samtliga villor som är anslutna till panncentralen finns ett värmeaggregat tillverkat av AB Thermiaverken. Föreskrifter för skötsel av aggregatet har överlämnats till varje villaägare. Planschen visar en genomskärning av aggregatet med de olika delarna numrerade från 1 till 30. Värmen regleras genom att shuntventilen (nr 11) ändras. Den är graderad från 0 - 10 och har dessutom ett särskilt läge för sommartid (läget "SOM").

Ju högre siffervärde ventilen ställes på, desto varmare blir vattnet som går ut till radiatorerna. Under sommaren då ventilen ställs i läget "SOM" skall dessutom cirkulationspumpen (nr 6) stannas. Detta sker genom att strömbrytaren (nr 8) i aggregatet ställs i nedre läget (0). Observera att pumpen bör startas några gånger under sommaren. Shuntventilen skall då stå på läge "noll". Alla ventiler med ratt skall vara fullt öppna med undantag av ventil nr 13 i ledning nr 14 som skall vara stängd. Ledning nr 14 är en s. k. förbigångsledning, som använts innan motorventilen (nr 15) varit elektriskt ansluten. Denna ledning med sin ventil kan användas om ett fel på automatiken skulle uppstå. Om denna ventil öppnas, passerar värme förbi motorventilen och ut i värmesystemet. På så sätt kan radiatorerna avge viss värme tills felet avhjälpes. Aggregatet är utrustat med en säkerhetsventil (nr 21) till varmvattenberedaren (nr 26). Denna ventil är försedd med en arm, som man någon gång bör dra i för att kontrollera att ventilen fungerar. Denna arm är belägen strax bakom vakuumventilen (nr 20) och ganska svår att få tag i. När man drar i ventilarmen skall några droppar vatten komma ur röret från ventilen.

Vi vill påpeka att aggregaten har något olika detaljutförande inom Videdal, varför ovan beskrivna detaljer i vissa undantagsfall kan ha annan beteckning i Er skötselinstruktion.

När fel uppstår måste en rörledningsfirma anlitas.

Diskbänken Diskbänken i köket är ansluten till ett dubbelt vattenlås. Detta är försett med tre rensproppar, två nedtill och ett övre beläget närmast stamledningen. Dessa kan skruvas bort om stopp har uppstått i själva vattenlåset. Sedan låset rensats och propparna skall skruvas på, måste man se till att linet som skall göra proppen tät ej lindas på gängorna utan ligger runt anliggningsytorna.

Tvättställ Vattenlåset under tvättstället är även försett med rensproppar. Vid rensning börjar man att tappa ut själva låset. Då skruvas den undre rensproppen av. Rester från stoppet petas bort med en skruvmejsel e.d. Har man ändå inte fått bort hela stoppet får man öppna den övre proppen också. Härvid rensar man effektivast med en s. k. rensspirall (tillverkas av fjäderstål).

Golvbrunnar	Även golvbrunnar har ett vattenlås. Ett stopp uppstår ibland mellan brunnens botten och vattenlåstungan. Om stoppet sitter i utloppsledningen, skall rensproppen tas bort och renesspiralen föras in genom rensproppens öppning.
WC	Bottenventilen i wc-stolens spolcistern kan bli försliten och måste då bytas ut. Felet märks genom att vattnet står och rinner. Det är bottenventilens gummiboll som bytes. I enklare fall kan denna efterrinning avhjälpas genom att flottörens läge justeras.
Kranar	Kranar vid diskbänkar och tvättställ kan med tiden bli otäta genom att dess olika packningar blir obrukbara. Om ventilen visar otäthet efter avstängningen, dvs om ventilen droppar, måste packningen under käglan bytas ut. För att göra detta måste huvudledningen stängas av. Det gör man genom att stänga den kran som sitter intill vattenmätaren. Sedan detta är gjort lossas kranens övre del med hjälp av skiftnyckel. I käglands nedre del finns en fiberpackning, som man byter ut. Sedan kranens överstycke skruvats fast och ventilen stängts kan man åter öppna huvudkranen. Packningar till kranar finns att köpa i järnhandel eller på varuhus. Man måste emellertid se till att man får rätt dimension på reservdelen.

Häckar – staket –uterum

Häckar	<p>Bokhäcken kommer att vid rätt skötsel att inom loppet av ca 4 - 5 år ge Eder tomt en både effektiv och vacker inhägnad.</p> <p>Skötseln och tillsynen av häcken efter plantering bör därför ligga i varje trädgårdsägares varma intresse.</p> <p>Några viktiga råd angående häckarnas skötsel efter planteringen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Håll jorden öppen 20 cm på ömse sidor om häcklinjen. 2. Plantera inte buskar och blommor i direkt anslutning till häckarna. Häckarna måste ha luft och "livsrum" för att kunna utvecklas. 3. Slå ned några runda, 2" - 3" granpålar, ca 1 m ovan mark i gränslinjen. Spänn en -efterhand två till tre- galvaniserade ståltrådar horisontellt på pålarna. Bind sedan upp häckplantorna med bast vid ståltrådarna och se till att toppskottet härvid riktas rakt upp. <p>Åtgärderna under pkt 1 - 3 är enkla men kommer att resultera i 75 % snabbare tillväxt av bokbeståndet.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Beskrning av häckmaterialet. Toppskottet på bokplantorna får ej toppas in förrän häcken nått önskad höjd, 1,5 - 1,8 m. Sidogrenarna toppas på hösten in ca 10 cm från stammen. 5. Gödsling får ej ske förrän plantorna rotat sig ordentligt och kommit i växt. Ge dem då gärna ett extra näringstillskott av superkali. Gödsling bör ske på våren - försommaren i två omgångar vid regn eller fuktig väderlek. Varje gång gives 2,5 kg superkali per 100 kvm yta. 6. Vattna gärna grundligt men endast vid särskilt torr väderlek.
--------	---

Följer Ni anvisningarna under pkt 1 - 6 ovan, vilket vi hoppas att Ni gör, har vi skapat en av de grundläggande förutsättningarna för trivseln på Eder tomt, ett gott lä- och insynsskydd. Resultatet kommer inte att låta vänta på sig.

Staket - uterum

Observera att till mera omfattande uppförande av staket och uterum erfordras byggnadsnämndens tillstånd.

Parkering

Vi vill uppmana alla att inte använda gatorna inom området till parkeringsplats. Gör Du detta ökar Du risken för barnen.

Använd när Du kan antingen Din egen garageinfart eller de särskilt anlagda parkeringsplatserna.